

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/35250,Maria-Stypulkowska-Chojecka-Kama-19262016.html>
04.03.2026, 06:33

Maria Stypułkowska-Chojecka „Kama” (1926-2016)

W piątek, 5 lutego 2016 roku, zmarła Maria Stypułkowska-Chojecka „Kama”, uczestniczka akcji likwidacji kata Warszawy gen. SS Franza Kutschery (1 lutego 1944) i kilku podobnych, łączniczka batalionu „Parasol” Armii Krajowej, walczyła w Powstaniu Warszawskim, honorowa obywatelka miasta stołecznego Warszawy. Cześć Jej pamięci!

Harcerka. We wrześniu 1939 roku ze swoją drużyną pełniła służbę pomocniczą na Dworcu Głównym w Al. Jerozolimskich; w ramach Harcerskiego Pogotowia Wojennego opiekowała się kobietami z dziećmi i ludźmi starszymi, licznymi uchodźcami, którzy uciekli do Warszawy z terenów zajmowanych przez Niemców.

W Szarych Szeregach od 3 sierpnia 1942 roku. W czasie Powstania Warszawskiego m.in. w sztabie zgrupowania „Radosław”, jako łączniczka batalionu „Parasol”. Po przejściu batalionu na Stare Miasto sanitariuszka. Po nieudanym przebiciu oddziałów staromiejskich do Śródmieścia w nocy z 31 sierpnia na 1 września przeprowadziła swoich rannych kanałami z pl. Krasińskich na ul. Warecką przy Nowym Świecie. Po krótkim odpoczynku przeszła z oddziałem na Górny Czerniaków, gdzie ponownie pełniła obowiązki łączniczki. Uczestniczyła w walkach w rejonie Ludna – Solec – Okrąg – Wilanowska. W nocy 20 sierpnia przeszła z częścią zgrupowania „Radosław” kanałami na Mokotów. Na Mokotowie nadał łączniczka pomiędzy ppłk. „Radosławem” a pchor. „Mirskim” – dowodzącym teraz resztkami oddziału „Parasol”. Tam też obchodziła swoje 18 urodziny. 26 września wraz z oddziałem przeszła kanałami do Śródmieścia Południe, na terenie którego przebywała do kapitulacji.

Wyszła z Warszawy 5 lub 6 października 1944 r. w kolumnie ludności cywilnej. Powróciła tu w lutym 1945 roku.

Aktywnie uczestniczyła w działalności organizacji kombatanckich, m.in. Środowiska Żołnierzy Batalionu „Parasol”, Światowego Związku Żołnierzy AK i Stowarzyszenia Szarych Szeregów.

Dwukrotnie odznaczona Krzyżem Walecznych, Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, Krzyżem Partyzanckim, a także Krzyżami: Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim Orderu Polonia Restituta i wieloma innymi odznaczeniami.

Na zdjęciu: żołnierze batalionu „Parasol” po wyjściu z kanału przy ul. Wareckiej.

W środku Maria Stypułkowska „Kama”, foto: Wikimedia Commons.